

Toelichting successierecht ofwel erfbelasting

Of u nu wel of geen testament hebt, afhankelijk van de hoogte van het saldo van uw nalatenschap betalen uw erfgenamen successierecht. In de toch al moeilijke tijd voor de achterblijvende familie, kan dit een grote tegenvaller zijn, waar men niet op had gerekend!

Op maandag 1 maart jongstleden heeft het televisieprogramma Radar van de Tros in haar uitzending uitgebreid aandacht besteed aan de gewijzigde Successiewet. Hieronder zullen wij deze wijzigingen in de Successiewet toelichten, de mogelijke gevolgen op een rijtje zetten en de eventuele oplossingen bespreken.

Wijzigingen in de Successiewet per 1 januari 2010

Successierecht heet voortaan 'erfbelasting'.

Het aantal tariefgroepen dat erfbelasting moet betalen, is teruggebracht naar twee, te weten: de "nabijen" (partners, kinderen en kleinkinderen) en de "overigen" (ooms en tantes, nichten en neven).

Daarnaast is de hoogte van de tarieven, die de twee groepen aan erfbelasting moeten betalen, verlaagd en zijn de vrijstellingen voor beide groepen verhoogd.

De hoogte van de erfbelasting is afhankelijk van hoeveel u nalaat en aan wie. Dat laatste kunt u in een testament laten vastleggen. Heeft u geen testament dan geldt het zogenaamde 'versterf-erfrecht'.

Versterf-erfrecht en het 'langstlevende testament'

Wanneer u geen testament heeft gemaakt, laat u bij uw overlijden uw hele bezit na aan uw partner indien u die heeft. Als er kinderen zijn, hebben zij ook recht op een erfdeel. Wanneer u geen partner en/of kinderen hebt, gaat uw nalatenschap naar uw familie, zoals bijvoorbeeld ouders, broers en/of zusters.

Voorbeeld

Stel: een man en een vrouw hebben twee kinderen. De man overlijdt. Hun eigendommen (huis, auto en spaargeld; er zijn geen schulden) hebben een waarde van € 300.000. Omdat de man en de vrouw in gemeenschap van goederen zijn getrouwd, is de helft van dit bedrag van de vrouw. De andere helft vormt de nalatenschap en bedraagt derhalve €150.000.

Dit bedrag wordt gedeeld door drie: een deel voor de vrouw en de beide kinderen ieder een deel, zodat de drie erfgenamen ieder € 50.300 uit de nalatenschap van de man erven.

Echter, op grond van de wet krijgen de kinderen uit bovenstaand voorbeeld dit geld nog niet. Sinds 1 januari 2003 is namelijk het erfrecht drastisch gewijzigd.

Vóór 2003 konden kinderen hun erfdeel bij de langstlevende ouder opeisen.

Om dit te voorkomen, moesten mensen een testament maken: het zogenaamde 'langstlevende testament'.

In een dergelijk testament wordt bepaald, dat de kinderen bij het overlijden van de eerste ouder hun erfdeel krijgen in de vorm van een vordering op de langstlevende ouder, welke vordering opeisbaar is bij het overlijden van de langstlevende ouder of in een aantal andere nader in het testament beschreven gevallen.

De kinderen krijgen als het ware een soort 'tegoedbon', welke pas op een later tijdstip inwisselbaar is. Op deze wijze hoeft de langstlevende zich geen zorgen te maken over de noodzaak tot het uitkeren van erfdeelen aan kinderen.

Sinds 2003 is dit 'langstlevende testament' wet geworden.

Echter, indien u vóór 2003 een testament heeft laten opmaken, blijft de inhoud van dit testament van kracht, tenzij dit wordt herroepen.

Overigens is het ook goed mogelijk de wettelijke regeling bij testament van toepassing te verklaren en deze regeling vervolgens uit te breiden en aan te passen op uw persoonlijke situatie. Wij kunnen u hierin verder adviseren.

Voorbeeld

Hoe wordt in ons voorbeeld de nalatenschap afgewikkeld met betrekking tot de erfbelasting?

De vrouw erft € 50.300. Zij heeft een vrijstelling van € 600.000 en hoeft dus geen belasting te betalen.

De kinderen krijgen ieder een vordering van € 50.300 op de vrouw.

Ondanks het feit, dat de kinderen (nog) niets daadwerkelijk in handen krijgen, heft de belastingdienst toch erfbelasting over deze vorderingen van de kinderen en moet de langstlevende ouder deze belastingaanslag voor de kinderen betalen!

Ieder kind heeft een vrijstelling van € 19.114. Beiden moeten dus over € 31.186 (€ 50.300 minus € 19.114) belasting betalen. Tot een bedrag van € 118.708 betalen ze 10% belasting, dus € 3.118. De vrouw ontvangt derhalve een aanslag van € 6.236, welke zij binnen twee maanden moet betalen.

Het kan zijn, dat in uw testament een renteconstructie is opgenomen. Door deze renteconstructie kan de te betalen erfbelasting hoger of lager uitvallen.

Het tweetrapstestament als mogelijke oplossing

In Radar is gesproken over het tweetrapstestament als oplossing om erfbelasting te voorkomen bij het overlijden van de eerste ouder.

Een dergelijk testament houdt eenvoudig gezegd in, dat de langstlevende alles erft, en dat hetgeen hij/zij overhoudt uit deze nalatenschap bij zijn/haar overlijden alsnog bij de kinderen terechtkomt. Eerst dan ontvangen de kinderen de nalatenschap van de ouder die het eerst is overleden en tevens zijn ze erfgenaam van de nalatenschap van de langstlevende ouder. Het grote voordeel van dit testament: wanneer het erfdeel van de langstlevende niet meer bedraagt dan € 600.000 hoeft er géén erfbelasting betaald te worden. Het nadeel van dit testament is, dat de kinderen bij het overlijden van de langstlevende ouder meer erfbelasting betalen. Toch wordt dit meestal als minder vervelend ervaren dan dat men moet betalen na het overlijden van de eerste ouder.

Mocht u nadere informatie willen, nodigen wij u van harte uit contact met ons op te nemen voor een vrijblijvend gesprek. Laat uw huidige testament dan door ons controleren. Indien u nog geen testament heeft, kunnen wij u adviseren over de verschillende testamentvormen.

Hiermee kunt u in de toekomst wellicht een onverwachte belastingaanslag voorkomen!